

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

ความรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา โรคไม่ติดต่อ

(Health Literacy for NCDs)

วิมล โรมา

ผอ.สำนักงานโครงการขับเคลื่อนกรมอนามัย 4.0

เพื่อความรู้สุขภาพ

การขับเคลื่อนความรอบรู้ด้านสุขภาพในประเทศไทย

1) ผลักดันเข้าสู่แผนในระดับต่างๆ

1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

1.2 แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข;2579)

1.3 แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

1.4 แผนยุทธศาสตร์สุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (พ.ศ. 2560-2564)

1.5 แผนปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข (พ.ศ.2579)

การขับเคลื่อนความรอบรู้ด้านสุขภาพในประเทศไทย

- 2) การพัฒนาเครื่องมือสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย (National Health Literacy Survey)
- 3) กำหนด 66 ประเด็นสื่อสารหลักเพื่อคุณภาพชีวิตของคนไทย (66 key messages)
- 4) พัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขเพื่อสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Building Capacity)
- 5) สนับสนุนและส่งเสริมวิจัยและนวัตกรรม (Research & Innovation)
- 6) สนับสนุนและผลักดันให้เกิดองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ เช่น สถานที่ทำงาน โรงพยาบาล โรงเรียน วัด โบสถ์ มัสยิด ตลอดจนครอบครัวและชุมชน (Health Citrate Organization : HLO)
- 7) สร้างกลไกการขับเคลื่อนสังคมไทยรอบรู้ด้านสุขภาพที่มีความเป็นอิสระ แต่ยึดโยงกับส่วนราชการที่รับผิดชอบหลัก เช่น สมาคมส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพไทย สถาบันส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพไทย (Thai Literate Institute) เป็นต้น

การปฏิรูป 5 ด้าน

เพื่อยกระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนไทย

1. การสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ
2. การพัฒนา 3 ระบบใหญ่ (ระบบสาธารณสุข การศึกษา และสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ)
3. การศึกษาวิจัยเชิงประเมิณผล
4. การพัฒนากำลังคนด้านการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ
5. การพัฒนากลไกการขับเคลื่อนความรอบรู้ด้านสุขภาพ

ประเทศไทยมีระบบสาธารณสุข การศึกษา สวัสดิการสังคมและสิ่งแสดงล้อมที่เอื้อให้ประชาชนสามารถเข้าถึง เข้าใจ ประเมิณ และปรับใช้ข้อมูลและบริการต่างๆในสังคม เพื่อตัดสินใจดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

เป้าหมายการปฏิรูป

20 ปี

ความรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไม่ติดต่อ

ปัญหาโรคไม่ติดต่อเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อตัวบุคคล ชุมชน และสังคม ทั้งในด้านสุขภาพ ผลิตภาพ และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จำเป็นต้องมีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพให้กับประชาชนคนไทย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไม่ติดต่อ

ภาวะปัจจุบันที่พบข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพในสาธารณะที่ท่วมท้นล้นทะลัก (Infobesity) และมีปัญหาของข้อมูลที่ไม่ถูกต้องในสัดส่วนที่สูงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมที่อยู่นอกกระบวนการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ จนมีผลต่อการประพฤติปฏิบัติในการจัดการด้านสุขภาพของประชาชน และส่งผลต่อปัญหาโรคไม่ติดต่อมากขึ้นเรื่อย ๆ

การเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมร่วมกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์นั้นมีอิทธิพลต่อบริโภคและพฤติกรรมในการใช้ชีวิตของประชาชนในสังคม โดยหากไม่มีกลไกความร่วมมือระหว่างแต่ละภาคส่วนในสังคมที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยกันเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้แก่ประชาชน และความรับผิดชอบต่อสังคมในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม อาจทำให้ปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรังขึ้นจนยากที่จะควบคุมในระยะยาว และส่งผลกระทบต่อทุกคนในอนาคต

มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนในสังคมจะร่วมกันในการจัดการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคไม่ติดต่อ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการเสริมสร้างความรอบรู้ด้าน สุขภาพแก่คนในสังคม ให้สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการ เข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำเป็น ตรวจสอบและทำความเข้าใจข้อมูลที่ได้รับมา สามารถตัดสินใจ และประพฤติปฏิบัติโดย ใช้ประโยชน์จากข้อมูลด้านสุขภาพได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ความจำเป็น และบอกต่อผู้อื่นได้

ความเป็นมาของ HL for NCDs

- HL ถูกคัดเลือกเป็นประเด็นเข้าสู่สมัชชา ปี 2561
- เวทีวิชาการหารือเพื่อขับเคลื่อน สรุปร่าง กำหนด HL for NCDs
- ตั้งคณะทำงาน จัดทำเอกสารหลักและกำหนดมติตามกระบวนการของสมัชชา
- รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย

- **สรุปลงสาระสำคัญการรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ต่อการพัฒนาประเด็นว่าด้วยความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไม่ติดต่อ (Health Literacy for NCDs) ครั้งที่ 1/2561**

วันพุธที่ 1 สิงหาคม 2561 เวลา 09.00 – 13.30 น.

ณ ห้องประชุมसानใจ 1/2 ชั้น 6 อาคารสุขภาพแห่งชาติ นนทบุรี

สรุปสาระสำคัญที่ Stakeholder ได้ให้ความคิดเห็น

- Stakeholder ประมาณทั้งหมด 38 ท่าน จากภาคราชการ เช่น ผู้แทน ก.DE, สำนักโรคไม่ติดต่อ, มหาวิทยาลัย, กองสุขศึกษศึกษา, รพ. ภาคเอกชน เช่น Kapook, กสท. ภาคการสื่อสาร เช่น สคบ, กสทช. เป็นต้น
- ส่วนใหญ่เห็นด้วย ไม่คัดค้าน และมองว่า NCDs เป็นปัญหาที่ใหญ่ มีผลกระทบในวงกว้าง และเห็นควรมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา

ประเด็นข้อเสนอ

- การจัดการปัญหาโรคไม่ติดต่อ จำเป็นจะต้องได้รับการขับเคลื่อนผ่าน วงการธุรกิจอุตสาหกรรมต่างๆ ในสังคม ตลอดจนองค์คาพยพที่ทำหน้าที่ ควบคุมกำกับมาตรฐาน และกระตุ้นหนุนเสริมจูงใจให้เกิดการดำเนิน กิจการที่รับผิดชอบต่อสังคม
- ความรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นผลลัพธ์ที่เราอยากให้ประชาชนมี ความสามารถที่จะจัดการตนเองได้ ให้ตนเองสุขภาพดี ไม่เจ็บป่วย เวลา มีปัญหาใดๆ ก็สามารถค้นหาข้อมูลที่ถูกต้องได้ ทำความเข้าใจข้อมูลได้ ดีโดยไม่ถูกหลอก และสามารถตัดสินใจประพฤติปฏิบัติได้จริงแปลงง่าย ๆ คือ รู้ และทำได้ถูกต้องเหมาะสม

ข้อเสนอ

- การจัดการให้เกิดแหล่งข้อมูลที่ถูกต้อง เข้าใจง่าย เข้าถึงได้โดยประชาชน โดยพิจารณาให้หลากหลายและเหมาะสมกับประชาชนกลุ่มต่างๆ ในสังคม
- การจัดการให้กระบวนการสื่อสารให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- การจัดการสิ่งแวดล้อมและปัจจัยแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการดำเนินชีวิตที่ดีของประชาชน ทั้งในแง่สินค้า บริการ ระบบสวัสดิการสังคม ตลอดจนกลไกการทำงานในระดับพื้นที่ที่จะช่วยให้สามารถทำงานดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Thank You